

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben
Egész évre . . . 12— kor
Félévre . . . . . 6— kor
Egyes száma 4 fillér

Előfizetési ár vidékre :
Egész évre . . . 18— kor
Félévre . . . . . 9— kor
Egyes száma 6 fillér

Felolvasó szerkesztő :
SIMON ISTVÁN.
Lapkiadó :
ROPOVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Darabos-utca 7. szám alatt.
:: Telefon 412. szám. ::

A bemutatkozás.

Debrecen, április 30.

Ha azt mondanák, hogy a kormány bemutatkozása után sokkal többet tudunk, mint előtte, nem mondanánk igazat. Viszont az se lenne igazság, ha úgy állítanók oda a dolgot, mintha ma is olyan tudatlanságban leledznénk mint ezelőtt.

Ugy áll a dolog, hogy Lukács László a programbeszédében semmi újat nem mondott, sőt szigorúan óvakodott attól, hogy valami olyasmi is kibugyanjon a száján, amit eddigelőt-tyokban tartott. Várva várt nyilatkozata a választói reformról, melyen ez az egész válságos helyzet mulik, nem volt egyéb, mint ismétlése Justéknak teti nyilatkozatának, amely szerint ő hajlandó liberális, demokratikus választói reformot csinálni kurialis alapon, de ha valaki ennél jobb s megfelelőbb megoldást is tud, ő szívesen fogadja el azt.

Csak egyes külső jelekből, nüanszokból vonhatunk le sejtleges következtetéseket. Fellünt például, ez, hogy a munkapárti tábor meglehetősen rezerváltan viselkedett az új miniszterelnökkel szemben. A munkások feszülten figyelték minden egyes szavát, de lopva Tisza István arcát vizsgálták, mit szól ő a dolgokhoz. Tisza István azonban meg sem mukkant. Ugy látszik, ő maga Usines még tisztában azzal, hogy mit szólni. Ha az ellenzék optimista lenni, bizvást kedvező megjárazatokat fűzhetne e külsőséghez, mert hiszen, ha a munkók egy része hidegen viselkedik Lukácscsal szemben, ez csak azért lehet, mert az új miniszterelnök az ellenzékkel való békekötés árán kívánja biztosítani a véderéreform sorsát s ez a demokratikus választói reform megalkotását, a Tisza-féle akció letörését jelenti. De az ellenzék, elsősorban a küzdelemben megedzett

függetlenségi és 48-as párt nem optimista, csak a szemének hisz. Amíg látja, hogy Lukács nem nyilatkozik határozottan, nem köli le magát, addig megteszi azt a szívességet, hogy rezerváltan viselkedik. Mindenesetre nem sokáig. Az ország helyzete nem olyan, hogy hosszán kibírná ezt a kétséges, bizonytalan állapotot. A delegációk ülésézése után Lukácsnak egy-kettőre ki kell rukkolinia a színeivel.

Föltétlenül bizonyos, hogy a delegáció közvetlen közlése is óvatosságra készítette a miniszterelnököt. Ha mai beszédében nyiltan állást foglalt Tiszák mellett, akkor az ellenzék haragját zudítja magára, amely a delegációban súlyos kellemetlenségeket okozhatna neki. Viszont ha a Justh álláspontja felé közeledik, esetleg annak tette volna ki magát, hogy Tiszák első dühükben ugyancsak a delegációban frontot csinálnék ellene. Az ellenzék jól tudja ezt, de ezt a fórt megedja ezuttal Lukácsnak, már annál az elvi oknál fogva is, hogy az ellenzék a folyó ügyek elitézése, közhasznu javaslatok törvénybe iktatása dolgában nem is kíván akadályokat gördíteni a kormány útjába, egyedül a véderé reform tárgyítását akadályozza meg mindaddig, míg biztosítva nem látja a demokratikus választói reformot.

Ugynezt a tendenciát véljük kiolvasni a miniszterelnöknek a Stürgkh-féle perfid kirohanására való reflektálásból is. Nyilatkozatának ez a része abszolúte nem kielégítő, Lukács nem csak hogy nem ripoztozott Stürgkhnek, de még érdembe vágó nyilatkozatot sem tett, hanem azt eihalasztotta. Ez a taktika is a delegációk sima elitézésének célját szolgálta, nehogy az osztrák delegátusok esetleg felboríthassák azt a helyzetet, melynek kellős közepében ma még oly bizonytalanul áll Lukács László és a kabineteje.

Annai bizonyos, hogy a Lukács fogadtatása

a magyar parlamentben sokkal kedvezőbb volt, mint elődéé. Ezt Lukács tisztára annak köszönheti, hogy az ellenzék, elsősorban a függetlenségi és 48-as párt ma még nem tudja, honorálni kívánja-e a miniszterelnök a magyar népek a demokratikus választói reformra vonatkozó követelését.

Az ellenzéknek ez a bizonytalansága kétségtelenül valamelyes előnyhöz juttatta Lukácsot, de ez az előny csak pillanatnyi és hajító fát sem ér abban a pillanatban, amikor az ellenzék meggyőződik arról, hogy ettől a kormánytól sem várható a demokratikus választói reform megalkotása.

A helyzeti tehát csak a delegációk után fog tisztázódni. Addig is tovább folynak a purparlék.

Hiányos lenne a miniszterelnök programbeszédére való véleményadásunk, ha meg nem emlékeznénk arról, hogy ez a beszéd a magyar állam s társadalom számos nagystilú és sürgető problémájával is foglalkozott. Az igazságos adóreformtól a katolikus autonómtán keresztül egész a vasárnapi munkaszünet rendezéséig Lukács megígért minden célszerű reformot, amelyeknek szükségességéről a közvélemény a legutóbbi esztendőben meggyőződött. Minden párt szívesen hallotta ez ígéreket, de nagyobb emóciónt nem keltettek. Először azért, mert ugyanezeket az ígéreket tíz esztendő óta minden miniszterelnöktől hallotta már az ország, másodsoror azért, mert e mozgalmas, döntő napokban minden érdeklődést a választói reform foglal le magának, melyben a haza jobbja Magyarországot megújhdásának fundamentumát látják. Ha Lukács tényleg megcsinálja a demokratikus választói reformot, akkor tényleg abba a helyzetbe is kerül, hogy ami szépet s jót ma beígért, azt meg is valósítsa.

A GAZDATISZT LEÁNYA.

— Elbeszélés. —

Irta: Ifj. Széll István.

I.

Testi épségünkre, anyagi javainkra büszkék ne legyünk, — szólt a halasi református lelkész a templom szószékéről, mire a dugázdag Székely Tamás fogta kalapját és kiment a templomból.

Künn az utcán szembe jött vele a fiatal főszolgabíró, Nyikos Tibor.

— Miért van úgy kikelve a színéből, urambátyám? — szólt Nyikos, mire az öreg Székely egyet pödörítve öszbe vegyült bajuszán, bosszusan szólt:

— Hagyd el, ecsém, azt a hétszilvatáját, megnehezteltem erre a vékonypénzü papunkra. Gondold, még azt prédikálta nekem, hogy testi épségünkre, anyagi aainkra úszkék ne legyünk.

— A bibliában van, — bölintott Nyikos.

— Hát aztán, ha abban is van, — fortlyant

fel az öreg, én mégis büszke vagyok arra, hogy nem hálai jár belém a lélek, mint nagy tiszteletű Bojtor lelkészünkbe. Aztán már csak büszke vagyok én arra kedves ecsém, ha befoghatom a négy almásszürkét s versenyt futok a tanjai szélrel, s nem ostornyéllel érdekiem a jószágomat, mint a végig üres regálás. No, mi?

— Tagadhatatlanul igbabsága van bátyám uramnak, — vélekedett Nyikos.

— Szó se fér hozzá, kedves ecsém, — folytatta az öreg. Még nekem prédikál. Jobb lenne ha a nagytiszteletű ecsém uram is nem korpacibérét frötsökölné nap, mint nap, hanem tojásos kolbászt meg eféle nyalánkságot. Mindjéért más fogalma volna a lelkijavakról.

A fiatal Nyikos mosolyogva értett egyet az öreggel, ki némileg lehiggadva folytatta útját portája felé. Haza érve, első szava is ez volt feleségehez:

— Ugy-e mondtam, hogy ne vekszálj, mindig azzal a templomba menéssel. Bojtor elvette az étvégyamat.

— Nagyobb baj van annél Tamás — sóhajtott fel Székelyné szeméit törölgeve.

— Nagyobb baj? — ütődött meg az öreg.

— Bizony, bizony, — szólt Székelyné. A Dezső, a Dezső...

— A Dezső? Csak talán nem rugta agyon valamék ló? Beszélj hét, mi történt?

— Elmondok mindent, ha megígéred, hogy indulatodon erőt veszel.

— Na csak kivele. yNugodt leszek, ígérem.

— Óh, nagy dolog ez, — sóhajtott Székelyné. Tudod, mikor templomba mentél, Dezső be jött hozzám. Kezet csókolt és így szólt:

— Édes jó mama, ha nem lennék terhére, igen komoly dologban óhajtának mamával beszélni.

— Beszélj gyermekem, — szólta, mire Dezső meginudlt hangon folytatta:

— Nem tudom, találkozik-e kérésre a manák tetszésével, de őszintén be kell vallanom, hogy a Kemény Violát nagyon szeretem.

— A gazdatisztünk leányát? — kérdeztem meglepődötten.

Egy kisérlet SZABO MIKLÓS

elég ahoz s Ön meggyőződik, hogy **bizalommal** kész férfi-, fiu- és gyermekruhá nagyáruházában ::
DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, vásárolhatunk (Alföldi Takarékkal szemben) ahol az összes tavaszi férfi- és gyermekruha újdonságok már megérkeztek. **A legolcsóbb szabott árak** minden darabon láthatók, tehát a túlférési és követelés kizárva. — Külön mértékutáni uriszabóság, nagy szövetraktárral. Öltönyök és felöltők, méret után már 50 koronátó. 100 koronáig rendelhetők. — Kívánatra szabásomat házhoz küldöm. — Helyi és megyei telefon: 10-64.

Vissza a tanácsnak!

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Ilyen a mi közigazgatásunk!

A jog- és pénzügyi bizottság összeült ma délután, hogy megvitasson egy csomó városi ügyet. Érdekes kis megfigyelést tehet még a felületes szemlélő is, ha végig tekint az egyes tárgyak elintézésén. Vissza a tanácsnak! Ez az alap hangja a jog- és pénzügyi bizottság mai ülésének. Pedig az el-, fel-, le-, kij-, beutasítás nagy baja a közigazgatásunknak. Nálunk csupa bizottsági ülésekbe hullad bele minden. Érdekes példa erre a jog- és pénzügyi bizottság mai ülése.

Az ülésen jelen voltak a többek között Varga Elemér dr. tanácsnok elnöklele alatti Magoss György, Bacsó Dezső, Márk Endre, Aczél Géza, Rostás István és még számosan.

Az ülés első tárgya a mérnöki hivatal előterjesztése volt. A hivatalnak ugyanis rendkívül felgyülemlett a dolga a magán építkezések felülvizsgálatával. A bizottság 1100 korona jutalmat javasol szétosztani a mérnöki hivatal alkalmazottai között és az ügyet a tanács elé utalja.

Rostás István főkapitány javasolja, hogy rendszeresítsen a város egy törvényhatósági átlatorvosi állást.

A polgármester Steiner Jakab vágóhídi ellenőrt bízza meg a munka ellátásával, de az állás rendszeresítését nem javasolják. Különben az egész ügyet kiadják a tanácsnak.

A szocialista párt kérelmei kerülnek ezután a bizottság elé. Legelőször a munkásház felállításának a kérdését tárgyalják. Az adó-hivatal jelentése szerint körülbelül 9000 munkáslakás van Debreczenben. Rostás István főkapitány is tanulmányozta a kérdést. Debreczenben fényleg nagy a munkásnyomosság. Javasolja, hogy a város hat helyén 700 négyszögletes parcellákra kérelmeztes munkás bérkaszányákat építsen. Egy millió 350 ezer koronába kerülne ez az építkezés és a városnak legalább 6 százalékos jövedelmezése.

Márk Endre szerint Debreczenben már van egyesület, amely a munkások lakáskérdésének a megoldásával foglalkozik, — kapcsolják össze tehát a szocialisták kérelmét a közhasznú munkások részvénytársaságának az ügyével. — A kérelmek többi részének teljesítése részben nem aktuális, részben kivihetetlen, részben megvalósulás előtt állanak: így a népkonyha, a sütődék ügy, a népiúrdó a hatóság, i. mészárszék felállítás, a kórházi elmebeteg osztály kibővítése stb. A szocialisták kérelmét visszaadják a tanácsnak.

A külsőségek építkezésére vonatkozó építési szabályrendeletet kiadják a gazdasági bizottságnak.

A tisztviselő-telep csatornázására a közgyűlés 22 ezer korona költséget szavazott meg. A mérnöki hivatal most mutatja be a terveket jóváhagyás végett, — de a csatornázás már el is készült. A bizottság természetesen utólagosan jóváhagyja a mérnöki hivatal terveit.

A mérnöki hivatal egy új építőmesteri és építési felügyelői állás szervezését kéri. — Rostás István főkapitány multhatatlanul szükségesnek tartja a kérés teljesítését, már közbiztonsági szempontokból is, mivel az építkezések jelenleg el- len nem őrizhetők — annyira túl van terhelve a mérnöki hivatal. A bizottságnak az az álláspontja, hogy az állás rendszeresítése helyett a polgármester kíséretül egy napidíjas irnokot alkalmazzon.

A rendőrség biztosítását a Trieszti Altájános 992 koronáért, az Elemi biztosító körülbelül, ugyanannyiért, a Fonciére 1046 koronáért vállalnak el. Az árajlatok között eddig a Fon-

cieré a legkedvezőbb. A bizottság úgy határoz, hogy az összes biztosító társaságokat ajánlat- tételre hívják fel, — de olyan feltételek mel- lett, hogy csak a rendőrök teljes munka-képte- lensége esetére tegyenek ajánlatot.

Foglalkozott még a bizottság a Mészahomok- kő téglagyár kérelmével. A részvénytársaság nem akar kövezetvámot fizetni, mivel vasúli kocsik- on, a helyi vasut vágányainak felhasználásával szállítja a vasútra áruját. A bizottság nem ad helyt a kérelemnek.

Ezután az ülés véget ért.

Meghalt a borzalomtól

A kíváncsiság áldozata.

Szokottan hatálal halt meg az elmúlt héten Apa községben egy nő. A kíváncsiság lett a veszte. Mindenáron látni akarta, hogyan boncol- nak. Óhaja teljesült, is, végig leste a boncolást, de úgy megundorodott, hogy belehalt.

A ritka esetről tudósítók a következőket írja: Az aranyosmedgyesi országos vásáron történt, hogy a vásár látogatói közül többen, akik pálinkát ittek, megbetegedtek, és belehaltak. A hatóság természetesen rögtön methyalkoholmér- gezésre gondolt s ebben az irányban indított nyomozást. Különösen egy apa földművesnek — Munteán Grigornak az esete volt gyanus.

Munteán többet megával rándult át az aranyosmedgyesi vásárra, ahol gabonaneműt árul- sított. A jó vásár öröme, amint ez már ember- emlékezet óta divatos, bement az aranyosmed- gyesi csárdába egy pár pohár pálinkára.

Alkonyott a hazament, de éjszakára oly he- ves fájdalmak lettek, hogy reggel orvosért kel- lett küldeni. Az orvos azonban csak a halált konstataálhatta, mert Munteán borzasztó kínok kö- zött meghalt.

Mint hogy a halál gyanus körülmények kö- vetkeztében állott be, az orvosrendőri hatóság elrendelte a hulla fölboncolását.

Neszét vette ennek Florea Anna, aki el- tökkölte, hogy végignézi a boncolást. Jódarábig óálkocott a községi hullaház körül, de a bon- colást nem láthatta. Ekkor jutott eszébe, hogy fölmászik a hullaház ablaka előtt álló fára és onnét szemléli végig az ablakon keresztül a bon- colás aktusát.

Ez a terve sikerült is, mert a fatetőről ké- nyelmesen végig szemlélte az orvos munkáját. Kíváncsiságát azonban életével fizette meg.

Már a végfele járt a boncoló orvos a munkával, mikor éles sikoltás, majd utána tom- pa zuhanás zavarta meg őket. Kirohantak a hulla házból. Az ablak alatt vergődött eltorzult arccal a kíváncsi leány s zavarosan össze-vissza be- szélt. Csakhamar megállapították, hogy a bon- colástól megundorodva elájult s leesett a fáról. Többé nem is tért magához. Két napi kintlódás után meghalt.

A nagymester

a szabadkőművesek ellen szórt rágalmakról.

A szabadkőművesek nagygyűlésén dr. Bókay Arpád, a magyar szabadkőművesek újból megválasztott nagymestere a következő szavak- kal fejezte be programbeszédét:

«Altában le kellene már egyszer alaposan számolnunk azokkal a rágalmakkal, amelyek ra- vasz számítással azt terjesztik, hogy mi vallás- ellenes szövetség vagyunk, mely régi rágalom- hoz most egy újabbat is találtak ki, egy lehető- leg még képtelenebbet, tudniillik azt hogy, mi hazafiatlanok, vagy zsebben kifejezve, hazáfla- nok vagyunk.

Ti tudjátok legjobban testvérek, hogy mi

tisztelünk minden igaz, vallásos meggyőződést és erre ogadalmat is teszünk, s ezért mi, a lelki- ismereti szabadság felesküdtött katonái vallási kérdésekkel soha sem is foglalkoztunk, de küz- döttünk a vallás örve alatt üzött visszaélések, hatalmi törekvések s a társadalmat megbontó felekezetieskedés ellen, ami ma már nem is csak egy felekezet betegsége. Akinek z a mi küz- delmünk fáj, azok dobták bele a napisajtóba a mi vallásellenességünk áinok meséjét.

A hazafiatlanság rágalmával szemben — szinte pírulok, hogy ezzel is kell foglalkoznom — elég volna névszerint felsorolnom azokat a nagyszámu testvéreket, akiknek egész élete ha- zánk kulturális haladásának szolgálatában telett le, vagyis kik hazánk gazdasági föllendülésén munkálkodtak tudásuk minden ereével, veritékük minden esepjével, vagy azokat, akik a politika terén bizonyították be megalkuvást nem tűró hazafiságukat. Képzelmű-e jőzan és becsü- letes ember, hogy ezek a férfiak egy percig vennének észre, hogy szövetségünk egy hajszál- is kötelékünkben maradnának, ha olyan valamit nyjira is letért a hazafiasság útjáról?

Hogy a mi hazafiasságunk nem az-a meddő jelszözhazafiság, nem az a kérkedő, kiabáló ha- zafiság, mely a jelszavakból és kiabálásból akar megélni, zek által akar feltűnni és érvényesülni, hanem dolgoz hazafiság, mely használni akar, mely kulturálisan és gazdaságilag előre akarja vinni hazánkat: az a mi szövetségünk céltudatos komolyságában leli magyarázatát. Ilyen dolgoz hazafiak akarunk maradni, ezután is, ennek a dolgoz hazafiasságnak a jegyében szólítalak mun- kába mindnyájatokat».

A nagymester szavai nagy és áltajános ha- tást kelteettek és u jerőt öntöttek a jelenvoltak lelkébe, hogy a jövőben is bátran nézzenek szemébe a sok hazudó rágalomnak, melylyel a sza- badkőművesiséget illetik azok, akiknek ez üzleti érdekük...

Istóczy Győző rikkancs

Az antiszemita vezér szomorú sorsa.

Istóczy Győző tehetségtől és becsvágytól duzzadó ifjúkorában azok közé tartozott, kiknek mindenki fényes jövőt szokott jósolni. Fialat ko- rához mérten meglepően széles tudása, mérhe- tetlen ambíciója és becsületes szorgalma valóban arra látszott predestinálni, hogy hazája közélé- tében valaha vezetőszerepet játszó s nevé- t hasznos kulturmunkával tegye emlékezetessé az utókor előtt.

Istóczy első tragikus botlása az volt, hogy az antiszemizmusban látta vélni azt a vízet, melyen ambíciójának hajója legkorábban és leghiztosabban érhet a révbé. Jobb lényének meglagadásával tehát az antiszemizmus kar- jaiba vetette magát s tudását, becsvágyát s törhetetlennek látszó energiáját teljesen rendel- kezésére bocsátotta az antiszemizmus gyűlö- letes és embertelen törekvéseinek. Isme- retes, hogy ő volt az, aki minden jobbérzésű em- ber undorára s az antiszemisták öröme me- gcsinálta a tjszaeszlári vérvádat s a buta mese kapcsán a zsidók kiűzése mellett kardoskodott. A féktelen antiszemita igazítás természetesen el- lerhatást is szült s mikor az antiszemizmus eleni támadások nem maradhattak el, ismét csak Istóczy volt az antiszemiták leghatalmasabb vé- dője, aki tehetségének, energiájának s lelkesedé- sének harcavitelével irt, agított és verekedett ugratói érdekében.

Mert hogy az antiszemiták csak ugratták lelkes védőjüket, az hamarosan kitűnt. Mikor Istóczy már teljesen lejárt a magától s az ország- ban minden tisztességes ember elfordult tőle, akkor az antiszemiták is cserben hagyták. Az az ember, aki mindenét feláldozta az antiszemiták- ért, vagyonát, tudását, képességét és bizonyára

Debrecen legolcsóbb bevásárlási forrása a

„Verseny“ kész férfi-, fiu-, és gyermekruha áruháza DEBRECEN, Piac-utca 61. sz.

(Szent-Anna-utcával szemben.)

Eddig ne mlétezett versenyárban kaphatók:

Férfi öltönyök divat színekben már	18 K-tól	Fiu felöltők	14 K-tól
Divat felöltők angol ranglánok	19 „	Fiu angol raglánok	16 „
Divat nadrágok	20 „	Fiu nadrágok	4 „
Strápa nadrágok	7 „	Gyermek öltönyök	4 K-tól
Fiu öltönyök	5 „	Gyermek felöltők	10 „
	12 „	Gyermek térdnadrág	3 „

„Diadal“ kék munkás öltönyök és nyom- dász köpeny valódi rózsá- hegyi - vászonból **K 5-90**

Debrecen, Piac-u. 51. sz.

meggyőződését is, öreg napjaira elhagyatva, és a feledés homályába merülve, nyomorogni volt kénytelen, mert az antiszemita közül — akik pedig sokan vannak és sok köztük a gazdag ember is — nem akadt néhány tisztességes ember, aki annyit összeszedett volna, hogy az «egyetlen» agitátor abból nyomoruságosan eltengethette életét!

Mindezeket abból az alkalomból mondjuk el, hogy Istóczy Győző a napokban három hónapi engedélyt kért a budapesti polgármestertől egy időszaki lap szerkesztésére, melyet szerkeszteni fog s melyet — a maga bejelentése szerint — ő maga fogja árusítani az utcán. A polgármester az engedélyt megadta s az öreg és megroggyant Istóczy, mint újságírókancs, rövid idő múlva az utcára kerül, elrettentő példájával annak, hogy miképp jár az, aki egész élete munkáját az antiszemita szentelési. Az antiszemita pedig igazán szégyelheik magukat, ha ugyan képesek erre!

Házastársak drámája.

Egy elvált asszony rálőtt a férje barátjára aztán önmagát lötte agyon.

Budapestben a Gutenberg-palota Kőlcsey-utcai oldalán, a négyes számú ház harmadik emeletének egyik hatszobás lakásában tegnap délelőtt véres kimenetelű dráma történt. Itt lakik a 6. számú lakásban Zang Kálmán, született szenterzsébeti Forster Elvira, aki férjéről Zang Kálmán földbirtokostól két esztendő óta külön él, most van folyamatban a válópörük. Zangné, aki feltűnően szép, előkelő asszony, nagy apa-maszt kap a férjéről és igazi előkelőségben él Kőlcsey-utcai otthonában — valamint számottevő szerepet visz a főváros előkelőbb köreiből.

Zangné egy évi év óta együtt lakott Kauda Pál állomásos főmérnökkel, aki nemrég a Luby-család valamelyik tagjával adoptáltta magát és most benedekfalvi Luby Pál a neve. Luby is valóféltben levő ember, aki mielőtt a Zangné férjhez ment volna, kérője volt Forster Elvirának.

Ma délelőtt fél tizenkét óra tájban Luby felesége Kanda Gizella, aki most Vecsésen lakik a szüleinél, felment Zangné lakására. Az volt a szándéka, hogy végez Zangnéval, mert a maga boldogságát csak neki tulajdonította. Kanda Gizella családjában állandók voltak a perpatvarok, a család a mérnököt mondta az okozójának, hogy Luby másutt szerzett otthonát magának és ezt a vádat nem bírta elviselni az asszony. Egymásután írta a könyörgő leveleket Kanda Gizella valóféltben levő férjének, Zangné is ostromolta a kérő levelekkel, azonban választ egyiküktől sem kapott. Végre is elhatározta, hogy végez boldogsága megromtójával, azután önmagát is megöli.

Zangné hidegen, kelletlenül fogadta a különös látogatást. El is akarta utasítani az irasával a felült lelkü, végsőkéig feltárgatott asszonyt, aki azonban kérte, hogy hallgassa meg és ha lehet, egyengesse az utját annak, hogy ismét Lubyval élhessen.

Zangné mosolygott a kérésén.

— Ki van zárva asszonyom, hogy Luby visszatérjen önhöz, Amint kettőnk válópöre elintéződik, férjhez megyek hozzá.

— Az nem fog megtörténni — kiáltotta magánkivül Kanda Gizella. — Mi ketten már nem várjuk be a válópör végét!

Azzal a retikültjéhez nyult, amelyben egy hatalmas browníngot hozott magával. A következő pillanatban már rá is süttötte a fegyvert Zangnéra, akit állkapcsán talált a golyó és eszméletlenül bukott a padlóra. Kanda Gizella — aki azt hitte, hogy Zangné sebe halálos, — most magára irányította a fegyvert és kétszer egymásután mellébe lött. A két golyó közvetlenül a szív mellett haladt el, az egyik a szívburokot is érintette és így a szív föltétlenül halálos.

Kirabolt debreceni fűszeres.

Kovács János kajandja Szatmáron.

Kovács János debreceni fűszeres azzal a szándékkal utazott tegnapelőtt este Szatmárra, hogy megvásárolt ott egy kisebb üzletet és fiatal feleségével — mindössze 2 hónapos házasság — letelepedik Szatmáron.

Az asszony 1000 forintos hozománnyal ment hozzá. Ezt a pénzt tette vékony, elnyújt kabátjának belső zsebébe. Ezzel akarta jövőjének alapját megvetni. Hogy-hogyan, bevetődött az egyik szatmári mulatóba.

Hiába volt a rossz bor, hiába húzta a cigány kicsinyítő hamisan a legvénebb nőtáka. Kovács belegurult a jó hangulatba és ivott rendületlenül. Közben — amint ez már rendszeresen történik — akadt egy jó pajtás egy borbélynak a személyében, aki forró szerelmének zálogául festett képen felejtette hüllő babáját. A kéte mber, amint megismerkedett, folytatta az ivást.

Az egyik ivott örömben, a másik pedig bánatában nyakalta az üveget. A vége természetesen tökrészség lett.

Kovács egy éjjeli szállóban rogyott az ágyba s aludt egész nyolc óráig. Mikor fölkel, észbe jutott, hogy hiszen ő azért jött Szatmárra, hogy boltot vásároljon. Megtapogatta a kabátja zsebébe egyszerű, kétszer, tízszer, de a pénznek hüllő helye volt. Eloszlott, mint a buborék s maradt egy szegény, nyomorult ember, kinek egész jövője tönkrement egy könnyelműség miatt. A csendőrség a zokogó ember feljelentésére megindította a nyomozást. A járásörmester két másik csendőrök kíséretében felkutatta a borbély-segédet, aki holtrészegen feküdt Teleki-utcai lakásán. Nagynehezen életet vertek belé s bevitették a csendőrségre. Hogy az ezerkoronásról tudni sem akar, az csak természetes. Ellenben olyan vallomást tett, melynek nyomán remélhető, hogy a tettest kézrekerítik. Ugyanis az egyik korszakában — mert végigjártak vagy hatot — egy munkáskülsejű ember beléjük kötött s kicsiny híjja, hogy bicskára nem került a dolog. Azt hiszik, hogy ez a verekedés csak arra való volt, hogy biztonságban emelhessék ki a szerencsétlen ember pénztárcáját.

Divat-level.

A tavaszi és nyári szezon.

A divat egyre praktikusabb lett. Mintán éven át a legdrágább anyagokban merült ki, mintán a legkényesebb színeket választotta ki állandóan kedvencévé s amit a felhasználó kezemben megspórolt, azt ráfizette a kelme árában. Minthogy így lassankint klenodiummá lett egy-egy ötlet, amelynek megszerzése néha minden erőt meghaladó anyagi áldozatokba került. — Divat asszonyosság végre jobb utra tért. Belátta, hogy ez így nem mehet tovább, s ha a józanok szemében nem akarja elveszíteni minden tekintélyét, akkor el kell hagynia ezt a zsákutcát, amelybe belejutott. Elhagyta a túlságosan vakmerő formákat, a szűk szoknyát, a kimono-ujjakat szinte végső maradványában is száműzte. S most megint úgy van, hogy amit elveszít a réven — a több szövetségben, azt megnyeri a vámon, ezzel, hogy praktikusabb és olcsóbb szöveteket válasszon. Így tehát remélhető, hogy az idei tavaszi és nyári divat a teremtés másnak, a férfiaknak a tetszését is megnyer imajd és kevésbé savanyuan s több szívességgel nyitják majd meg az érzényüket, amikor feleségelk és leányaik telett-számlájának kifizetésére kerül majd a sor.

Az egyik nagy újdonsága az idei divatnak az idegen kabát. Sáros vagy csikozott szoknyához egyszerű kabátot hordanak, például a fekete-fehér csikos aljhoz fekete kabátot vagy pedig pepita aljhoz és barna kabátot barna csikos aljhoz. Az ilyen egyszínű kabát simán ráfekszik az alakra és elől férfiallással van felszerelve.

A gallé kivágását fehér csipke-zsábot díszíti, — mely egy díszítéssel van megerősítve. Az ujjak keskenyek és szűkek, majdnem csuklóig érnek s végződésükbe bevarrott rücs díszíti. Ennek a bevarrott dísznek azonban jó anyagból kell készünie, hogy alkalomadtán tisztítható legyen. A kabát előző szárnyai, amelyek két gombbal vannak elzárva, a második gomb alatt szétválnak, úgy hogy a két szárny között kilátszik a csikozott alj. Az alj lehet egész sima, de a deréktól kezdve díszíthető felvarrott gombokkal is. Az alj sima és bokáig érő, bevégzése pedig egy tízenöt centiméter széles batis, amely úgy készű, hogy a szövetet ferde csikozással alkalmazzák.

Ehhez a toaletthez legjobban illik a kis formájú kék és színből készült kalap. Fehér-fekete, vagy fehér-kék lehet ez a szalmakalap. A kalap teteje például fekete, az oldalrészek fehérek és a korona ismét fekete.

SZINHAZ.

Ma este A) bérletben:

KIS CZUKROS.

HETI MUSOR:

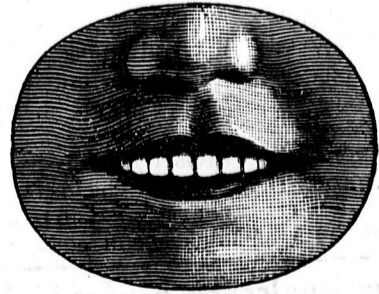
Szerdán: Kis cukros, vigjáték. A) bérlet. Csütörtökön: Rang és mód, színmű. B) bérlet. Pénteken: Éva boszorkány, színmű. Ujdonság. C) bérlet. Szombat: Éva boszorkány, színmű. A) bérlet. Vasárnap délután: Gyurkovics lányok, vigjáték. Vasárnap este: Tündérlak magyarhonban, népszínmű. Kis bérlet.

Kis cukros. Ma este teljesen új betanulással a Kis cukros vigjáték kerül színre. A pompás francia vigjátékban, melyet Heltai Jenő fordított s mely régen nem volt a debreceni színház műsorán, Vajda Ilonka Császár Kamilla, Virányi, Bérczi, Kemény, Békessi, Székely és Máthé játszanak vezető szerepeket.

Rang és mód. Holnap a Rang és mód színmű lesz műsorán. Az előadásnak érdekességét kölcsönöz Zilahy igazgató szerepése, aki egyik parádés szerepét játsza el a kitűnő darabban, mely a Nemzeti Színház műsorán az utóbbi időben szenzációs sikert aratott.

Éva boszorkány. Pénteken kitűnő újdonsággal szolgál a színház igazgatóság, amikor az Éva boszorkány színműnek lesz a premier előadása. A szenzációs újdonságra kiváló ambícióval készül a társulat drámai személyzete Kemény Lajos rendezése mellett. Az Éva boszorkány előreláthatólag a debreceni színpadon is maradandó sikert fog aratni. Egyébként az újdonság szombatra is műsorán van.

Gyurkovics lányok délután. Vasárnap délután a Gyurkovics lányok vigjáték kerül színre mérsékelt helyekkel. Jegyet ez érdekes előadásra a színház pénztár előre árusít.

A ki fogait

egészségesen óhajtja birni következetesen és mindennap ápolja azokat. Ehhez okvetlenül szájviz szükséges. Ilyen szer az ODOL, melyről a tudomány is bebizonyította, hogy a fogakat romboló processzust megadályozza. Emellett az Odol popás, frissítő izzel bir.

NAPIHIREK

KIS TANÁCSADÓ A HÁZBÉRNEGYEURE.

Őn törli a fejét, hogy mit csináljon elsején, amikor házbérnegyed van, de őnek még egy kirajcárja sincs a háziur számára. Ne törje őn a fejét, hanem kövesse a «Kis tanácsadó» következő hasznos utmutatásait.

1.

Őn otthon marad május elsején és a lakásának összes ajtajait belülről bezárja, az ablakait pedig vasráccsal látja el. Ha mégis bejön a háziur, őn megüzeni, hogy most nincs pénze és ha nem tetszik neki, nézze meg «Az igaz pap-ság tükrét».

2.

Őn nem várja be, amíg jönnek a házbérért, hanem már előtte való napon be megy a háziurhoz, ezzel a kiáltással: «Fizetek.....» Ha az őn háziurát a meglepetéstől megüli a guta: jó. Ha nem üti meg és elhiszi, hogy őn csakugyan fizet, akkor is jó, mert akkor beviszik egy elmebetegintézetbe és őn nyugodtan folytatja a lakást.

3.

Őn elmegy az orvoshoz és memondja, hogy hetek óta nincs házbére és irat magának az orvossal valami, hogy legyen.

4.

Őn házbérelmeszesedésben szenved. Őn fogja a meszet és eladja. Ha jó üzletet csinál, kizeli belőle házbérétf.

5.

Őn elmegy a pátkába, és kér egy koronáért házbért. Ha kap, jó. Ha nem kap, akkor is nyugodt lehet. Őn mindent megtett, hogy házbére legyen.

6.

Őn május elsején előveszi az óráját és le-regasztja rajta a fertályt, Ezzel önre nézve a fertály megszünt.

7.

Hívja meg barátait, ismerőseit, rokonait és érdeklődőit, házbérlézési ünnepélyre. Olyan zsúfolt háza lesz, hogy ha csak 20 fillér belépődíjat szed az előszobába a kíváncsiaktól, a mulatság jöveelméből kifizetheti a házbért.

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA A KOZBEJÖTT MUNKÁSÜNNEP MIATTI PÉNIEKEN — A RENDES IDŐBEN — JELENIK MEG.

— **Milyen idő várható.** Igen hűvös idő várható, kevesebb csapadékkal és az ország északi részében ivéve éjjeli fagygyal. Sürgönyprognozíz: Északon éjjeli fagy, keleten, délen sok helyütt csapadék. Déli hőmérséklet: 10.60.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A balmazuvárosi iparos-kör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A vásár.** A tavaszi vásár utolsóelőtti napjáv olt ma. Az érdeklődés a rossz időjárás miatt megcsappant. A vidékieket visszatartotta az eső a Debreczenbe való bejöveteitől, mert míg máskor hullámozott a nép az utcákon, ma alig volt közepes a forgalom. Egyébként a vásáron rendellenes dolgok nem történtek.

— **Hymen.** Pesti Antal ceglédi gyógyáru nagykereskedő szerdán köt házasságot Szilágyi Ilonka urhélygygyal, Szilágyi Bálint köztisztviselővel, a városi tisztviselő bájos és nagyműveltségű leányával. A magunk részéről is őszintén gratulálunk a boldog frigyhez!

— **A halápi rablás.** A halápi rablómerénylet tettesei még mindig ismeretlenek. A rablók után úgy a csendőrség, mint a rendőrség folytatja a nyomozást s eddig csak annyit tudtak megállapítani, hogy az illetők Kecskések viszonyait jól ismerték. Kecskésné állapota javult. Biznak, hogy életben marad.

— **Elárverezett járásbírósg és fogház.** — Az állami vágyon kezelésére jellemző eset fordult elő Nagybányán. Pár hónappal ezelőtt a kincstár a bányakapitányság hatalmas, de repedezett épületét nyilvános árlejtésen eladta. Árverési vevőként hossz s huzavona után végre jelentkezett dr Drágos Teofil ottani ügyvéd, aki potom olcsó áron 27.000 koronáért vette meg a hatalmas épületet. Ezzel az ügy aktái le is záródtak volna. A 13-as helyrajzi számú telkes háziat dr Drágos át is íratta saját nevére. A 13-as helyrajzi számú telken azonban téves bejegyzés folytán azonban nem csupán a dr Drágos által megvett épület van, hanem a kir. járásbírósg, a fogház, egy kisebb kincstári épület és egy zsák-utca. Ezeket tehát a telektörvényi hatóság minthogy dr Drágos igazolta, hogy e hrsz. ingatlan árverésen megvette, átír Drágos nevére, ki ezáltal jogos tulajdona lett a fogháznak s a járásbírósgnak is. A kincstári hatóságok ezen semmi kivételt valót nem találtak, mindaddig, míg nem figyelmzették arra, hogy ilyenformán Drágos ügyvédnek joga nylik kiköltöztetni a járásbírósgot, és a fogházat is. — Végre megmozdult a pénzügyigazgatóság, Plachy pénzügyi titkár nyilatkozatot vett Drágostól, hogy a járásbírósgot és a fogházat kiengedi, ellenben a kis, kincstári épületet s a szintén az állami tulajdonát képező zsákutcát birtokából kibocsátani Drágos most sem hajlandó. A kincstár erre dr Ajtai ügyész útján sommás visszahelyezést kért az ingatlanokat illetőleg, egyben az ingatlanok birtokáért még egy csomó más fajta per támadt a kincstár és dr Drágos között, ki a jóhiszeműségét erősen vitatja, s aki így 27.000 koronáért több százezer korona értékű állami ingatlanok jutott jogtalanul a birtokába. Így kezeik nálunk az államvagyon!

— **Névmagyarosítás.** Weisz József debreczeni lakos családi nevét miniszteri engedéllyel «Szántó»-ra magyarosította.

— **A Léna-menti aranybányák borzalma.** A vérbefojtott Léna-vidéki sztrájk még nem hagyja nyugodni a vérengzéshez, üldözéshez és a nyomor sötét borzalmához hozzáadett orosz világot sem. De nemcsak a sztrájk vérbefojtás volt minden embertelenséggel teljes azok a részletek, melyek a Léna vidéki aranyosás nincsennapj életéből most a fölszínre kerülnek, hanem kevésbé megrázók. A sötét Oroszország leg sötébb fejezeteiből valók ezek az epizódok. A lénai aranybányák adminisztrációja nagy munkát fizetett ugyan, de úgy az élelmiszereket, mint az egyéb szükséges cikkeket is, amelyeknek árusítása monopóliumát képezte, olyan magas áron adta, hogy a munkások, a nagy többség mellett is nyomorogtak, azonkívül pedig az igazgatóság sokszor igen csekély okok miatt tél közepén is elocsátotta a munkásokat, akiknek azután hűben és fagyban az 1890 kilométer távol Irkutskba kellett vándorolniuk, mert másutt nem kaptak munkát. Sokan megfagytak, vagy a szibériai farkasoknak estek áldozatul. — Pétervárról jelentik: Tegnap délután mintegy háltezer diák és a női-tanfolyamok nagyszámu hallgatója, a Kazan-templom előtt a Léna-menti bányák munkásai ellen elkövetett vérengzés miatt tiltakozó tüntetést rendeztek. A tömeg vörös zászlóval jelent meg és a halotti zsolttart éneket. — Csendőrség és lovasrendőrség szórta szét a tüntetőket. Közben más tüntetők a halotti zsolttart éneklése közben a Kazan-templomhoz akartak vonulni, a rendőrség azonban ezeket is szétszórta. Később a tüntetők forradalmi dalokat énekelve, az élénk Kamennó Osztrovszkij-sugar-utra mentek, ahol rendőrségre és lovasrendőrökre bukkantak. Ezek a tüntetők egy részét körülfogták és százhuszonhárom embert letartóztattak. Ezek közt van a női tanfolyamok harminckilenc hallgatója és tizenkilenc munkás.

— **A nagyváradi sztrájkoló újság-rók lapja.** Megírtuk annakidején, hogy a «Nagyváradi» című lap munkatársait Sass Ede, a lap tulajdonosa sztrájkba kényszerítette. A sztrájk eredménye az lett, hogy a «Nagyváradi» új munkatársakat állított be, a régi gárda pedig «Uj Nagyváradi» címen új politikai napilapot indított. Az újságnak Marton Manó lesz a felelős szerkesztője.

— **Lopás.** Juhász Julianna panaszt emelt a rendőrségen, hogy Arany János-utca 40 sz. lakásáról ismeretlen tettes több párnát és ágyneműt ellopott.

— **Megvesztégetti választók.** A beregszászi kir. törvényszék fúntetőtanácsa előtt 95 ignéci lakos ült tegnap délelőtt a vádlottak padján, akiket a kir. ügyészség azzal vádolt, hogy a legutóbb tartott képviselőválasztások alkalmával péz ntfogadtak el szavazatukért. A vádlottak legnagyobb része beismerésben volt. Azzal vádolták, hogy ők a képviselőválasztások alkalmával mindig fogadtak el pénzt s ez az ottani ottani lakosságnak annyira általános szokásává vált, hogy nem is gondolhattak arra, hogy ez által büntetendő cselekményt követnek el. Hangos derűtséget keltett a tárgyaláson egy 77 éves emberek az a kifejtése, hogy ő mindkét jelöltől fogadott el pénzt, mert a választás idején drág volt a napszám. A főtárgyalás elnöke déután hirdette ki az ítéletet, mely szerint a bűnösséget megállapították és Kostura György, valamint Pánykó Mihály főkorteseiket, mint elsőrendű vádlottakat 1—1 hónapi fogházra és fejenként 40 korona pénzbüntetésre, 40 választót 8—8 napi fogházra és fejenként 40 korona pénzbüntetésre, 43 vádlottat pedig 8—8 napi fogházra és fejenként 20 korona pénzbüntetésre ítélték, 10 vádlottat pedig felmentettek. Az elítéltek mindannyian felebheztek, míg az ügyész megnyugodott az ítéletben. Az ítélet híre az egész vármegyében élénk feltűnést keltett.

— **Szinyei-Merse Pál kitüntetése.** A király Szinyei-Merse Pál festőművészt, a képzőművészeti főiskola igazgatóját, a Szent-István-rend kiskeresztjével tüntette ki. Szinyei-Merse Pál a magyar művészetnek egyik legnagyobb kitűnése, aki a magyar névnek mindenféle dicsőséget szerzett. Nagysága és értéke a legelső kulturálmunkák művészeti nivójának mértékével s igaz és hatalmas. A «Majális» a legnagyobb díjadalokat szerezte neki, pedig a publikum és a kritika visszautasította kísérleteit. A francia nagy sikerei hozták meg az elismerést és elégtételt. Szinyei-Merse Pál eltolgathatta azt a helyet, a mely tehetsége, alkotó zsenije révén őt joggal megilleti, a művészet legnagyobb alakja között.

— **Uj személydíjszabás a Ksod. vonalán.** A magyar királyi államvasutakon július 1-én beálló személydíjszabási változásokkal egyidejűleg a kassa—oderbergi vasut magyar fővonalán szintén új személydíjszabást fognak kiadni, a melylyel a magyar királyi államvasutak vonalaira elfogadott magasabb díjszámítási táblázathoz hasonló táblázat fog érvényre jutni. A tervezett új díjszabással egyidejűleg a bel- és külföldi állomásokról a Magas-Tátrába fennálló kedvezményes menetérti jegyek árát is csekély mértékben fel fogják emelni. A kassa—oderbergi vasut magyar és osztrák vonalai között fennálló személydíjszabás ez év július 1-én szintén új kiadásban fog megjelenni. Ebben a kassa—oderbergi vasut osztrák vonalainak bejő forgalmában, valamint a kassa—oderbergi vasut részéről kezelt helyi érdekű vasutak helyi forgalmában a mostani személy- és podgyász díjszabások egyelőre változatlanul még érvényben maradnak.

— **Áradás.** Gyulafehérvárról jelentik: Tizenkilencedike óta a Maros folyton árad és a város-hoz közel fekvő Dombvár községnek már a szántóföldeket is elöntötte. E hónap 22-én éjjel heves vihar volt, amely mintegy harminc tutajt, amelyek Csombord községnek voltak kikötve, elszakított és a dombrédi hidnak sodort, ami több tutajos életébe került. Az erdélyi püspök ulajdónát képező hid megmentésére a gyulafehérvári utászszázalaj egy századát rendelték ki, a mely az erdélyi szélviharban emberfelelti munkával négy nap alatt szabaddá tette a hidat. A tutajosok közül eddig csak egy magyarregényi tutajos jelentkezett, aki azonban társai hollétéről semmit se tudott mondani, sőt arra nézve sem tudott felvilágosítást adni, hogy a nagy viharban hogyan került a tutajról a pátra. Allítás szerint a tutajosok valamennyien a tutajokon aludtak, mikor a vihar meglepte őket.

— **Talált tárgyak.** Találtattott egy ellenőrző könyv, kulcsok, zsebkendő, egy drb tagsági igazolvány, egy vásártéri-jegyzék könyv és tervrajz, egy ridikül zsebkendővel, egy drb arany óra, egy drb ezüst óra és egy aranykeretű medallion. Igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi rendőrkapitányságnál: Szent-Anna-u. 9. sz. alatt.

— **Eltűnt fu.** Kállay István hajdudorogtán félórát tartó jégeső volt, amely a gyümölcsházi-utj lakosnál lakott, a napokban eltűnt. A rendőrség körözését elrendelte.

— **Uj műsor.** Ma új műsor mutatkozik az a Hajnal-Mulatőbe, mely műsor keretében a Mulató agilis igazgatója a kárpát 8' h vi fennállását ünnepli meg. A beküldött névsor után itélve még az eddigi kitűnő műsornál is nagyobb művelvezetre van kilátása a mulató közönségének. Sisters 3 Hardin, Sisters 2 Maranyoni, Verőczey Dusi, Lónyay Klár, Bihari Gyöngyi, Gyárfás Mici, Heves Dusi Rádai Teréz mind-megannyi olyan nevek, melyek a műsor kitűnő voltát garantálják. Bővebbet a bemutatkozás után.

A halálraitelt ezer koronája.

«Végrehajtás terhe mellett.»

Sipos Bálint, a jákóhódosi gyilkos, halálos ítélettel a fején várja a nagyváradi törvényszék fogházában az akasztófát, vagy a király kegyelmét, mely talán életfogytiglani fegyházra fogja átváltoztatni bünhődését.

A halálraitelt Sipos Bálint ezer koronával tartozott egy ügyvédeknek, akik most perrel követelték az összeget adósán. Így történt, hogy Sipos Bálintot újból elítélték «öfelsege, a király nevében».

Most tüzték ki a nagyváradi járásbírósnál annak a somnás pörnek a tárgyalását, melyet dr. Stokker József indított Sipos Bálint ellen ezer korona és járulékaik iránt. A tárgyalást a fogházban tartották meg Jákó János járásbíró vezetésével. Sipos Bálintot megvásárolva vezették elő, a nyilvánosságot pedig a fogházörrmester és egy szuronyos fogházor képviselték. Sipos Bálint elismerte, hogy csakugyan tartozik dr. Stokkernek ezer koronával egy régebbi peréből kifolyólag. A bíró pedig elítélte a halálraitelt alperest és kötelezte, hogy nyolc nap alatt fizesse meg dr. Stokkernek az ezer koronát és járulékaik «végrehajtás terhe mellett».

Könnyen megeshetik, hogy erővel kell érvényt szerezni a bíró szavának és Sipos Bálinton kimélet nélkül végrehajtják az ítéletet. Azt hisszük, hogy Sipos Bálint most már nem fog fizetni. Egy végrehajtással több vagy kevesebb, most már igazán mindegy.

TÁVIRATOK.

Mehmed basa kardja.

Raguza, április 30. Gróf Teleki magyar főúr Budapestről idejött, hogy megszerezze Mehmed basa Szokolovics híres dámaszkuzi kardját. A vásár létrejött s a gróf nagy összeget adott a történelmi becsü erejéért.

Nemzetközi tisztelgés.

Genf, április 30. A spanyol posta- és táviró-intézmény igazgatója indítványt tett a nemzetközi postaejegyzmény berni irodájánál, hogy a szaktársak adják meg a végtisztességet Philipsnek, a Titanic odavesztett marconistájának, a ki haláláig rendületlenül teljesítette kötelességét. Az indítvány azt ajánlja, hogy a nemzetközi postaejegyzményben résztvevő államok valamely megállapított jellel s meghatározott időben egyszerűen tiszteljenek Philips emléke előtt.

A balassagyarmati választás.

Balassagyarmat, április 30. Gróf Wickenburg Márk utódául ma a balassagyarmati kerületben dr. Stanyovszky Sándor munkapárti jelöltet választották meg képviselővé. Elenfői Tokaji Lajos Kossuth-párti volt.

Vallják Marconit.

London, április 30. Newyorkból táviratozzák hogy a parlamentű bizottság még mindig kutatja azokat a bűnösöket, akik üzérkedtek a Titanic katasztrófájának hírével s így történt, hogy

a Carpathia marconistája nem válaszolt a kérdészködésekre. Marconi tegnap ismét megjelent a vizsgálóbizottság előtt. Eskü alatt vallotta, hogy erről az üzletről nem volt tudomása lottá, hogy egyetlen egy szikratáviratot intézett a Carpathiához. Ez a telegramm így szólt: Azonnal küldjétek hírt s ha nem tehetitek, tudakoljátok a kapitánytól, mi volt a katasztrófa oka.

Rözygazdaság.

BUDAPESTI TŐZSDE.

ÉRTEK: Magyar hitel 837.75—841 — Osztrák hitel 643—645 — Négyszázlitos koronajáradék 89.20—89.30 — Osztrák-magyar államvasutak 726.50—740 — Jézalogbank 472—474 — Lészámítóbank 543.50—546 — Hazai Bank 301.50—303 — Magyar Bank 667.25—669 — Kereskedelmi Bank 3945 — Rjmamurányi 746—749 — Salgótarjáni 734—735 — Magyar Államános Köszénhánya 936.50—939 — Közzüi Vasut 796—796.50 — Városi Vilmos 415.25—418 — Adria 518.

GABONA (ötven kilogrammonként): Buza áprilisra — Buza májusra 11.80—11.83 — Buza októberre 11.34—11.34 — Rozs áprilisra — Rozs októberre 9.47—9.52 — Tengeri májusra 9.49—9.47 — Tengeri júniusra 9.36—9.34 — Zab áprilisra — Zab októberre 9.09—9.16.

BÉCSI ÉRTEK: Osztrák hitel 642.25—643 — Magyar hitel 837—836.50 — Osztrák-magyar államvasutak 735.75—739.50 — Alpesi 985—988.75 — Déli vasut 106.—105.75 — Skoda 727—728.50.

Fölbomlott a petroleum-kartel. A monarchia petroleumfinomítóit tudvalevőleg sehogyse tudtak megegyezni és így a kartelszerződés értelmében április 29-én megszűnik a megállapodás kötelező ereje. Ha eddig az időpontig újabb megállapodás nem jön létre, a szerződés hatályát veszti. Ez az újabb megállapodás nem jött létre és így a kartel rövid fennállása után ma ismét fölbomlott. Holnaptól kezdve a finomítók egymással szemben semmiféle kötelességben nincsenek.

Az üzemredukció. A malmok újból tárgyalnak az üzemredukció dolgában. Mialatt a tárgyalások folytak, egy malom már be is szüntette az üzemet. A többi malom hetenként csak négy napig akar dolgozni, ezentelül az összes malmok 14 napon keresztül egyáltalában nem dolgoznak. Azok a malmok, amelyeknek kevesebb nyersanyaguk van májusban, a többiek júniusban szünetelhetnek 14 napot át.

Szembeötlő tudományos tévedések.

IRTA: SIMON ISTVÁN.

1. **A légköri villamosság.**

Nagyon érdekes kísérlet az amely szerint a kitűnő gőzzel elektromoznak meg valamely szigetelt vezetőt. Ez úgy megy végbe, hogy a szigetelt alapot állított gőzgépből keskeny nyíláson becsátják a gőzt egy fémfűre (szedőre), amely egy szigetelt gyűjtővel van összeköttetésben. A nagymennyiségű és nagy feszültségű elektromosságot lehet összegyűjteni.

Eddig ennek a megjeltesül azt mondták, hogy a kiáramló gőznek a tükhöz való dörzslődése redményezi az elektromosságot, pedig a dolog nem úgy áll, hanem úgy, hogy a kazánban szűk helyre szorított gőznek az elektromossága is megfeszül s mikor a gőzt a nyíláson kibocsátjuk, a tükkel érintkező gőz elektromossága egyszerűen átvitetik a jó vezető fűsüre s meggyűl a konduktoron.

Ebből a régóta ismert kísérletből is látszik, hogy a szűk helyre szorított gőz mily nagy mértékben tartalmazza az elektromosságot s hogy ez a kísérlet maga mintegy ujjal mutat arra, hogy ugyanaz történik a természet nagy, műhelye-

ten a felhőnek a levegő által történő összenyomódásával, mint az elszigetelt kazánban keletkezett s ott megszorult gőzzel. Mindegyik ugyanazon okból lesz nagy mértékben elektromossá.

Ha pusztán a dörzslés eredményezné ennél a kísérletnél az elektromosságot, akkor a gőz helyett a süritett levegőt is lehetne használni, ámde ha ezt használjuk, semmiféle elektromosság sem fog mutatkozni. Nem pedig azért, mert a száraz levegő egyáltalában nem tartalmaz elektromosságot, ellenben a gőz mindig nagy raktára annak.

2. **Az üstökösök csóvája.**

Az üstökösöknek, naprendszerünk e kalandorainak keletkezéséről, édeskeveset mond a tudomány. Pusztán feltevésekből, sőt inkább csak tapogatózásokból áll mindaz, amit eddig erről a témáról írásba foglaltak. Az sem sokkal ér többet, amit az üstökösök magváról, üstökéről és csóvájáról eddig összeírtak. Az pedig, amit legutóbb az üstökösök csóvájáról komoly képpel, előkelő tudósok állítottak, egyenesen abszurdum.

Flammarion a «Népszerű Csillagászat» című munkájában igen szépen, megdöbbentően kifejti, hogy az üstökös farka anyag nem lehet, mert az, kivált a vége felé, oly rémes sebességgel változtatja a helyét, hogy anyag olyan utat megtenni képtelen. Ennek dacára a legutóbbi üstökösjárások alkalmával nagy bölcsen és nagyon merészen kimondták tudós uraink, hogy az üstökös farka de bizony csak anyag, ha mindjárt öt-hatszázmillió kilométerre nyúlik is el. Még azt is kiszámolták, hogy mérges cyanidgőzöket tartalmaz.

Nagyon szépen vagyunk ezzel az elmélettel. Akár kötagast állhatunk tőle magunk is, mint az üstökös az ő csóvájával.

Abban senki sem kételkedhetik, hogy valamely égitestet levegőnemű vagy ennél is higabb anyagok környezhetnek, hiszen erre példa maga a mi Földünk is, ed hogy ezeket az anyagokat másként, mint gömbszerűleg elhelyezkedve el lehessen képzelní, ahhoz igazán csaklandó fantázia kell.

Az újabban felfedezett sugárnyomás volna a modern tudósok szerint az az erő, amely az üstökösök csóváját a Nappal ellenkező irányba fordítja. Furcsán vagyunk ezzel a sugárnyomással. Alig hogy felfedezték, mindjárt csodás szerepet kezdtek vele játszani. Többek között például a sarkfény pompás tüneményét is ennek a működéséből magyarázzák, azt állítván, hogy nem egyéb az, mint a Naptól sugárnyomás által eltaszított, elektromos töltésű nappornak a légkörben való kisülése. E kisülés a Föld sarkának mágneses hatása következtében történik aztán a két sark közelében. Csupa misztikum és boszorkányság! Még jó, hogy seprőre nem ül a tisztelt Nappor, hogy éjfékor a sarkokhoz lovagoljon.

Sugárnyomás van, de a Nap porából egy szem se kerül ide. Különbén amit sugárnyomásnak neveznek, az nem egyéb, mint a Nap légkörének és egyéb fluidumának felhajtó ereje mindazon anyagokra nézve, amelyek ebbe belekerültek. Ez a felhajtó erő nyomja és a Naptól messze taszítja mindazokat a testeket, amelyeknek atlagos sűrűsége kisebb, mint a Nap fluidumának azon rétegéé, amelyben az illető test van. A nappor a Nap légkörének kavargása miatt elég messze eltávozhatik ugyan a Nap testétől, csakugy mint pl. a mi Fűstünk a Földtől, de annak vonzókeréből végkép el nem távozhatik, feltétlenül vissza fog rá hullani, mert sűrűbb összefeszítetelű, semhogy ezt az u. n. sugárnyomás végleges eltávozásra kényszeríthetné.

A nappor akármiből van s akármilyen kicsiny is, mindenesetre sűrűbb és nagyobb, mint a mi légkörünk anyagának egy molekulája vagy atomja; már most ha a napport képes volna a Nap sugárnyomása a mi Földünkig, vagy ezen túl is hajtani, akkor még sokkal inkább le tudná fújni a mi összes levegőnket a Földről. De nem teszi, ne is tegye. Különbén pedig ám próbálja, ha tudja!

Folytatjuk

Főmunkatárs
VOITH GYÖRGY

A Debreczeni butorkészítő asztalosok árucarnok szövetkezete

mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.
Telfon 129. Telefon 129.

Hunyadi-utca 17-19. szám.

Felhívja a tisztelt butorvásárló közönség
figyelmét dusan felszerelt árucarnokára, hol
Debrecen első műasztalosainak és kárpito-
sainak termékei a legmérsékeltőbb szabó-
árban áll a nagyérdemű közönség (rendel-
kezésére, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig. Megteki tés minden vételkényszer
nélkül. Tervek, költségvetések, rajzok díjta-
lan. A rendelt avagy raktárból megvett buto-
rorkért a legmesszebbmenő garanciát vál-
lalja, hitelképes egyéneknek kedvező fize-
tési feltételek.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári Idényre.

Egy szelvény } 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú } 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához } 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág és mellény) } 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak } 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekte szalonruhához 20.- K-ért,
szintugy felöltőszövetet, turisztalónt, selyem-
kamagant stb. gyári árákon küld mint megbízható és
szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előzőhöz, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szövetkezetét közvetlen Siegel-Imhof cégnél,
a gyári piácon rendel meg, igen jelentékeny
kiszámlát, legolcsóbb árak. Óriási választék.
Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss árában

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást !!!

csak Óriás

FEDÁR

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegnás tölts a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést

kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,
mint egy 30 fillér-ért
más doboz

ebben a drága vi-
lágban az egyedüli olcsóság

Hygienikus újonságok

és halhólyag óvszer-különlegességekben

II. Valódi francia és amerikai gyárt-
mány, eredeti csomagolásban :

Orvosiag ajánlva! Feltétlen biztos!

„Fatime” I. és II. minőség, Ára tucatonként 6 és 8 K.
„Semiramis” I. és II. min. Ára tucatonként 10 és 12 K.
Ezen új és modern technika szerint készült óvszer
különlegességek, az összes eddigi gyártmányokat fe-
lülmúlják. Kaphatók kizárólag az alanti cégnél.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY” Uj!

a legmodernebb és legkényelmesebb női
óvszerkülönlegesség. - Ára 15 korona.
Szétküldés titoktartás mellett.

Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával
ellátott legújabb képes árjegyzékemet

**RELETI J. orvos-sebészeti műszer-
és gummi áruk gyára**
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878. Telefon 13-76.

A brüsszeli
kiállításon
GRAND PRIX
kítüntetés

Német-
országban az
összes ver-
senyzők közt
10,000 Márka
díj győztese.

A Diesel-moto. legfőkétebbébb újítása

A legegyszerűbb szer-
kezeti motor.

A legegyszerűbb és legfőkétebbébb
magas nyomású nyel-selmotor.
4 lóerőtől kezdve minden nagyságban.

Minden pillanatban üzemre kész.
Nincsen gyújtó készüléke.
Nincsen légszivattyúja

A legolcsóbb üzemű
motor.

Laurin és Klement r.-t. BRONS motorgyá-
rának vezérképviselője
CSILLAG SÁNDOR Budapest, V., Ország-
ház-tér 4. (Szemben az Andrássy-szoborral)
Telefon 178-39.

GRAND HOTEL BERLIN Nagyszálloda

BUDAPEST, VI., Révay-utca 10. szám Andrássy-út mellett.
TELEFON 137-90. Szobák 2 K 60 fillértől feljebb.
140 minden modern kényelemmel berendezett szoba. Központi
fűtés, Lift, Vacuumlaener

Ha „FORHIN”-nal permetez,

I - SZOT kevesebb a gond,
II - SZOT kevesebb a munka,
III - SZOT kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN” a
sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a ned-
ves levélre is! Bármily harmat-
n I permetezhet vele! Semmi
édeke nincs! Számítalan el-
ismerő nyilatkozat! Gyárjuk
az eddig dr. Aschenbrandt szá-
badalmát képzett **REZKENPORT**
és **BORDÓI PORT** is. Kérjen
ingyen és bérmentve leírást
FORHIN-gyártól BUDAPEST
VI. Váci-út 93.

